

حق الیقین

در اصول اعتقادات

تألیف

علامه محمد باقر مجلسی رحمة الله عليه

۱۰۳۷-۱۱۱۱ ه.ق

انتشارات هاتف

مجلسی، محمدباقر بن محمدتقی، ...۱۰۳۷-۱۱۱۱ ق
حق الیقین «در اصول اعتقادات» / محمدباقر مجلسی - مشهد: هاتف، ۱۳۸۷.
ص. ۶۵۶

شابک: ۳-۳۵۶-۴۸۴-۹۶۴-۹۷۸

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

۱. شیعه اصول دین. ۲. شیعه-عقاید. ۳. احادیث شیعه. الف. عنوان

ح/۳/۲۱۱/ BP ۲۸۱ ح م ۴۱۷۲ / ۲۹۷

شابک: ۳-۳۵۶-۴۸۴-۹۶۴-۹۷۸

- ۱) کتاب:.....حق الیقین
- مؤلف: علامه محمدباقر مجلسی
 - ناشر:.....انتشارات هاتف
 - نوبت و تاریخ چاپ:.....چهارم، ۱۴۰۰
 - چاپخانه:.....دقت
 - شمارگان:.....۵۰۰

مراکز پخش:

- مشهد، خیابان آزادی، بازارچه سراب، پاساژ امیر، نشر هاتف. تلفن:

۳۲۲۵۵۲۰۰-۳۲۲۵۳۹۲۸

- تهران: خیابان ۱۲ فروردین، ما بین چهارراه روانمهر و لبافی نژاد، بن بست

یاس، پلاک ۱، واحد ۱. تلفن: ۶۶۴۱۵۴۲۰

فهرست موضوعات

باب اول: در اقرار به وجود حقّ تعالی و صفات کمالیه او است

- فصل اوّل: در اقرار به وجود صانع عالم است ۹
- فصل دوم: آن که حقّ تعالی قدیم و ازلی و ابدی است ۱۲
- فصل سیم: آن که حقّ تعالی قادر مختار است ۱۲
- فصل چهارم: آن که خداوند عالم عالم است به هر معلومی ۱۲
- فصل پنجم: آن که حق تعالی سمیع و بصیر است ۱۳
- فصل ششم: آن که حق تعالی حی است ۱۴
- فصل هفتم: آن که حق تعالی مرید است ۱۴
- فصل هشتم: آن که حق تعالی متکلم است ۱۵
- فصل نهم: باید دانست که حق تعالی صادق است ۱۵
- فصل دهم: آن که صفات کمالیه الهی عین ذات مقدّس او است ۱۵

باب دوم: در بیان صفاتی است که از حق تعالی نفی باید کرد

- مبحث اوّل: آن است که او یگانه است ۱۷
- مبحث دوم: آن که حق تعالی مرکب نیست ۱۸
- مبحث سیم: آن که صانع عالم مثل ندارد ۱۹
- مبحث چهارم: آن است که صانع عالم دیدنی نیست ۱۹
- مبحث پنجم: آن است که جناب مقدّس الهی محلّ حوادث نیست ۲۰
- مبحث ششم: آن که جناب مقدّس الهی را نام‌های بسیار هست ۲۱
- مبحث هفتم: آن که حق تعالی با چیزی متحد نمی‌شود ۲۱
- مبحث هشتم: آن که حق تعالی در قدیم بودن شریک ندارد ۲۲

باب سوم: در بیان صفاتی است که متعلق است به افعال حق تعالی است

- مبحث اول: آن که مذهب امامیه آن است که حسن و قبح افعال عقلی است ۲۳
- مبحث دوم: آن که صانع عالم فعل قبیح نمی‌کند ۲۳
- مبحث سیم: آن که حق تعالی بندگان را بر افعالی که اختیاری ایشان نیست تکلیف نمی‌کند .. ۲۴

باب چهارم: در مباحث نبوت است

- مبحث اول: بعثت پیغمبران بر حق تعالی واجب است ۲۷
- مقصد دوم: بدان که طریق دانستن حقیقت پیغمبران معجزات است ۲۸
- مقصد سیم: باید که پیغمبر افضل از جمیع امت خود باشد ۲۹
- مقصد چهارم: انبیاء و ائمه علیهم‌السلام افضلند از جمیع ملائکه ۳۰
- مقصد پنجم: در بیان حقیقت پیغمبری محمد بن عبدالله بن عبدالمطلب ۳۱

باب پنجم: در امامت است

- مقصد اول: در وجوب نصب امام است ۴۵
- مقصد دوم: در بیان شرایط امامت است ۴۹
- مقصد سیم: در بیان صفات و خصایص امام است ۵۱
- مقصد چهارم: در طریق شناختن امام است ۵۶
- مقصد پنجم: در بیان آیاتی که دلالت بر امامت و فضیلت امیرالمؤمنین علیه‌السلام می‌کند ۵۹
- مقصد ششم: در بیان احادیثی که دلالت بر امامت، خلافت آن حضرت می‌کند ۱۰۶
- فصل اول: در حدیث غدیر خم است ۱۰۷
- فصل دوم: در حدیث منزلت است ۱۲۷
- فصل سیم: در بیان اختصاص آن حضرت است به محبت خدا و رسول ۱۳۲
- فصل چهارم: در بیان اختصاص حضرت امیر به حضرت رسول در اخوت و هم‌راز بودن ۱۴۳
- فصل پنجم: حق همیشه با امیرالمؤمنین علیه‌السلام است و از او حق جدا نمی‌شود ۱۴۸
- فصل ششم: در بیان افضلیت آن حضرت است بر سایر صحابه ۱۵۱

۱۵۹	فصل هفتم: در بیان قلیلی از اخبار که مخالفان در کتب معتبره ایراد نموده‌اند.
۱۶۷	فصل هشتم: در بیان مطاعن آن جماعتی که غصب حق آن حضرت کردند.
۱۶۸	مطلب اول: در مطاعن ابوبکر است.
۲۳۲	مطلب دوم: در بیان قلیلی از بدع و قبیح اعمال و شایع افعال عمر است.
۲۷۱	مطلب سوم: در بیان قلیلی از مطاعن عثمان است.
۲۹۰	مقصد هفتم: در بیان امامت سایر ائمه صلوات‌الله علیهم است.
۳۰۶	مقصد هشتم: در بیان اثبات وجود امام دوازدهم و غیبت آن حضرت است.
۳۴۹	مقصد نهم: در اثبات رجعت است.

باب ششم: در اثبات معاد است و بیان مقدمات آن و توابع آن

۳۸۳	فصل اول: در اثبات معاد جسمانی است.
۳۹۰	فصل دوم: در دفع شبهه‌های معاد جسمانی.
۳۹۷	فصل سیم: در اقرار به حدیث مرگ و توابع آن است.
۴۰۳	فصل چهارم: در احوال عالم برزخ است.
۴۲۹	فصل پنجم: در بیان بعضی از شرایط و علامات قیامت است.
۴۳۱	فصل ششم: در بیان نفخ صور است و فناء اشیاء.
۴۳۶	فصل هفتم: در بیان سایر احوالی است که پیش از قیامت واقع خواهد شد.
۴۳۷	فصل هشتم: در بیان حشر وحوش است.
۴۴۰	فصل نهم: در بیان احوال اطفال و مجانین و اشباه ایشان است.
۴۴۵	فصل دهم: در بیان میزان است و حساب و سؤال و ردّ مظالم.
۴۵۴	فصل یازدهم: در بیان سؤال از رُسل و شهادت شهداء و دادن نامه‌ها.
۴۶۳	فصل دوازدهم: در بیان وسیله و لوا و حوض و شفاعت و سایر منازل حضرت رسالت.
۴۷۹	فصل سیزدهم: در بیان صراط است.
۴۸۴	فصل چهاردهم: در حقیقت و حقیقت بهشت و دوزخ است.
۴۸۹	فصل پانزدهم: در بیان صفتی چند است که در آیات و اخبار از برای بهشت وارد شده است.
۵۰۹	فصل شانزدهم: در بیان بعضی از صفات و خصوصیات جهنم و عقوبات آن است.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

الحمد لله الواحد الاحد الفرد الصمد العليم القديم القدير الذي ليس كمثله شيء و هو السميع
البصير و الصلوة على اشرف العارفين و فخر النبيين محمد و عترته الطيبين الطاهرين
الذين فازوا بالقدر المعلى من الفضل و العلم و اليقين
و لعنة الله على اعدائهم اجمعين الى يوم الدين.

اما بعد چنین گوید خامه شکسته زبان و بیان ابکم نشان تراب اقدام ارباب یقین و خادم اخبار ائمه
طاهرين صلوات الله عليهم اجمعين محمد باقرين محمد تقی حشرهما الله مع مواليهما الاكرمين بر
صحایف قلوب و صفایح الواح طالبان منتهای حق و یقین تصویر و تحریر می نماید که چون به دلائل
عقلیه و نقلیه ظاهر و هویدا گردیده که حق تعالی این جهان فانی را عبث نیافریده و انسان که چشم و
چراغ این جهان و علت غایی آفریدن آن است برای معرفت و عبادت خلق کرده است که به این دو قدم
روحانی عروج بر معارج بهشت جاودانی نماید و بالذات فانیة این دار غرور مغرور نگردیده به واسطه
این دو حبل متین خود را به سعادت باقیة آخرت رساند و از اخبار و آیات بسیار معلوم است که عبادت
بدون معرفت که ایمان عبارت از آن است صحیح و مقبول نیست پس اول چیزی که در ابتدای تکلیف
بر مکلف واجب است تحصیل ایمان است و اکثر خلق از این معنی غافلند و ارکان دین را نمی دانند و
قلیلی را که از ناقص چند امثال خود فرا گرفته اند به نظر تحقیق در آن نظر نکرده اند و به محض تقلید
اکتفا نموده اند و قدم از درگه سافله گمان به درجه عالیه یقین و اذعان نگذاشته اند اگر چه این فقیر در
کتاب مبسوطه عربی و فارسی این مطالب عالیه را به بینات و افیه و دلائل کافیہ ایراد نموده ام اکثر خلق
به اعتبار عدم اعتنا و اهتمام در امور دین با قلت بضاعت با وفور اشغال باطله با عدم قابلیت ادراک آنها
انتفاع بسیار نمی یابند لهذا این فقیر اراده نمود که در این رساله مختصره کافیہ عمده آن مطالب
عالیه را به بیان های واضح قریب به افهام ایراد نمایم به توفیق الله سبحانه فی الجملة بر وفق مرام به
انجام رسید و مسمی به حق یقین گردید و چون از برکات عهد حق و او ان و ثمرات امن و امان ایام

سعادت فرجام دولت عظمی و سلطنت کبری اعلی حضرت شاهنشاه ملایک سپاه ظلّ الله سیّد و سرور سلاطین جهان باسط مهّاد امن و امان مظهر الطاف ربّانی، مهبط فیوضات سبحانی، وارث میراث سلیمانی، ملجأ سلاطین کامکار، ملاذ خواقین جم اقتدار، چراغ دودمان مصطفوی و نونهال گلستان مرتضوی، انجمن افروز محفل عدل و داد و شعله جانسوز نهال جور و بیداد ممهد قواعد عدل و تمکین، مشید بنای والای شرع مبین، سلطان انجم سپاه گردون بارگاه مصدوقه السلطان العادل ظلّ الله الفایز به درجه علیّه «ترفع درجات من نشاء» مصداق آیه کریمه «یختص برحمة من یشاء» اعنی السلطان بن السلطان و الخاقان بن الخاقان مسمی به ثالث اجداده الاکرمین الشاه سلطان حسین بهادر خان مد الله ظلال جلاله علی رؤوس العالمین و شیخ المؤمنین ببقائه الی ظهور دولة خاتم الوصیین صلوات الله علیه و آله و علی آبائه الطاهرین بود بنظر الهام منظر اشرف رسانید امید که مقبول طبق اقدس گردد و ثنوبات آن به روزگار فرخنده آثار عاید گردد.

چون ایمان عبارت است از تصدیق به وجود حقّ تعالی و صفات کمالیه و تنزیه و اقرار به حقیقت انبیایی که از جانب حقّ تعالی برای تکمیل خلائق بر ایشان مبعوث گردیده اند خصوصاً پیغمبر آخرالزمان **محمد بن عبدالله** صلی الله علیه و آله و سلم و اقرار به آنچه آن حضرت از جانب خداوند آورده است ضروری است دین را به تفصیل و آنچه ضروری نیست به اجمال و اقرار به حقیقت جمیع اوصیای پیغمبران خصوصاً دوازده امام که اوصیای پیغمبر آخرالزمان اند و اقرار به عدالت حقّ تعالی و منزّه بودن او از افعال قبیحه و اقرار به حشر و معاد و توابع آن پس تحقیق این مطالب عالیّه در چند باب می شود: